
RAHA-, MITTA- JA PAINOYKSIKÖT

Raha: *marke* = 8 äyriä, *äyri* = 3 äyrityistä, *äyrityinen* = 8 penninkiä. Uuden ajan alussa äyrillä sai Savossa pannin viljaa tai 1 1/2 leiviskää voita. Käytössä on myös Riian markka = 36 killinkä eli fyrkkiä = 9 äyriä Ruotsin rahaa.

Painomitat: *kippunta* (n. 170 kg) = 20 leiviskää, *leiviskä* (n. 8 1/2 kg) = 20 *naulaa* (n. 425 gr.). Savonlinnassa käytettiin 1570-luvulle saakka Tallinnan painoa, jonka mukaan voitynnyriin meni 14 leiviskää.

Viljanmitat: *lästi* (n. 65 hl) = 12 puntaa, *punta* (n. 5 1/2 hl) = 6 pannia, *panni* (n. 90 l) = 2 karpiota; *karpio* (n. 45 l) = 2 1/2 *kolmannesta* eli *oravaista*. Kolmannes on alunperin ollut karpion kolmannes eli 1/6 pannia, mutta on sitten suurentunut 1/5 panniksi, n. 18 litraan. Panni voitiin jakaa myös neljään *nelikkeon* ja 20 *kappaan*, joka siis on n. 4 1/2 litraa. Tynnyriin meni 2 pannia. Savonlinnan panni oli 2 kappa suurempi kuin Tukholman panni ja veti siis 22 Tukholman kappa.

Nesteenmitat: *lästi* (n. 1500 litraa) = 12 tynnyriä; *tynnyri* (n. 126 litraa) = 4 nelikkoa; *nelikko* (n. 31 litraa) = 12 *kannua*, joka on n. 2 1/2 litraa.

Heinänmitat: *talvikuorma* eli kinkerikuorma eli verokuorma = 2 *kesäkuormaa* eli 2 *vetonuoraa* = 4 *parmas*, *parmas* = 4 runkoa. *Parmas* on arvioitu 6 leiviskäksi (n. 51 kg).

Pituusmitat: *peninkulma* on n. 6 km.

Kappalemitat: *tikkuri* = 10 kpl, *kuhtelys* = 40 kpl (oravannahkoja).